

980405-2

Když mi někdo něco vyřizuje, oznamuje, když mne varuje nebo naopak k něčemu vybízí, je to pro mne výzva, na kterou bych měl reagovat. A pro mou reakci má základní důležitost, zda je pro mne věrohodný, zda mu mohu důvěřovat, zda se na něj a na jeho opravdovost mohu spolehnout. To je vlastní (a původní) smysl slov „věřiti“ a „víra“: když někomu věřím, znamená to, že se na něho důvodně spoléhám. Nepochybně může jít o mou chybu, omyl, mohu se v tom člověku zmýlit. Vírou však nemyslíme nepřiměřenou nebo dokonce naivní a hloupou věřivost, důvěřivost, ale právě víru zdůvodněnou, opřenou o pevnost a spolehlivost toho druhého. Víra je tedy spolehnutí na spolehlivého, eventuelně na „to spolehlivé“. Přitom spolehlivostí tu nemyslíme netečnost a neměnnou setrvačnost, nýbrž spoléháme na aktivost, činnost toho druhého, tedy na něco, co tu ještě není, ale co se má jeho zásluhou stát, eventuelně co se z toho, co mi řekl, má osvědčit, prokázat jako pravé, správné. Když si toto vše uvědomíme, musí nám být jasno ve dvojím směru: víra (jako důvěra a spolehnutí na spolehlivé) se týká především budoucnosti (jako toho, co – ještě – není), a za druhé se týká vztahu někoho druhého k tomu, co je správné, pravé, pravdivé a tím spolehlivé, i když „nejsoucí“. Tedy: je tu nepochybně jednak vztah k budoucnosti, jednak vztah k tomu, co je „pravé“. Zdánlivost námitky, že se víra může vztahovat také k tomu, co „jest“, co je „dáno“, ačkoliv se o tom momentálně nemohu „přímo“ přesvědčit, takže někomu druhému „uvěřím“, že mluví pravdu, spočívá v tom, že mylně tuto víru ve své interpretaci vztahuji k něčemu, k čemu se právě vírou nelze vztahovat. Ve skutečnosti se svou vírou vztahuji k budoucnosti, v níž se potvrdí „pravost“ (opravdovost, spolehlivost) toho, kdo se sám také spolehl na to, co je „tím pravým“.

(Praha, 980405-2.)